

**TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA TARIX VA SAN'ATNING
INTEGRATSIYASI: IJODIY YONDASHUV.**

*Namangan davlat pedagogika instituti,
Fakultet tabiiy va aniq fanlar, kafedra tasviriy san'at, M.TSM-AU 24*

Qurvanboyeva Diyora

E-mail: diyora1927@gmail.com

Tel: +99833 347 19 27

Annotatsiya: Tasviriy san'at darslari o'quvchilarga nafaqat san'at asarlarini yaratish, balki ularning tarixiy, madaniy va ijtimoiy kontekstini tushunish imkonini beradi. Tarix va san'at o'rtasidagi integratsiya, o'quvchilarga nafaqat ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish, balki tarixiy voqealar, madaniyat va san'atning o'zaro bog'liqligini anglashda yordam beradi. Ushbu maqolada tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash orqali o'quvchilarning ijodiy yondashuvini rivojlantirishning ahamiyati haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: tarix, tasviriy san'at, integratsiya, ijodiy loyihalar, zamonaviy texnologiyalar, tarixiy kontekst, ijodiy fikrlash

Tasviriy san'at darslarida tarixiy kontekstni o'rganish, o'quvchilarga san'at asarlarining yaratilishiga ta'sir etgan tarixiy voqealarni tushunishga yordam beradi. Masalan, Renessans davrida san'at va ilm-fan o'rtasidagi o'zaro aloqalar, o'quvchilarga o'sha davrning ijtimoiy va madaniy muhitini anglash imkonini beradi. Bu esa o'z navbatida, o'quvchilarning san'at asarlarini yaratishda tarixiy kontekstni hisobga olishlariga yordam beradi. Tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarning ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'quvchilar, tarixiy voqealar va madaniyatni o'rganish jarayonida o'z ijodiy g'oyalarini ishlab chiqishlari mumkin. Masalan, o'quvchilar o'zlarining san'at asarlarini yaratishda tarixiy shaxslar, voqealar yoki madaniy an'analarni ilhom manbai sifatida ishlatishlari mumkin. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy yondashuvini kengaytiradi va ularni o'z g'oyalarini ifoda etishda erkinlik beradi.

Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarda madaniy merosga nisbatan hurmatni shakllantirishga yordam beradi. Tarixiy obidalar, san'at asarlari va madaniy an'analar o'quvchilarga o'z xalqining tarixini va madaniyatini tushunishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning o'z tarixiga va madaniyatiga bo'lgan qiziqishini oshiradi. O'quvchilar, o'z xalqining san'atiga, an'alariga va tarixiga nisbatan hurmat bilan yondashadilar va bu ularning san'atga bo'lgan munosabatini yanada chuqurlashtiradi. Ijodiy yondashuvni rivojlantirishda tasviriy san'at darslarida tarixiy kontekstni o'rganish, o'quvchilarga

san'at asarlarining turli uslublarini va tarixiy davrlarini o'rganish imkonini beradi. O'quvchilar, turli davrlar va uslublar haqida bilishlari, o'z san'at asarlarini yaratishda yangi g'oyalar va uslublarni qo'llashlariga yordam beradi. Masalan, Barokko davrining dramatik uslublari yoki Impressionizmning ranglar o'yinlari o'quvchilarga yangi ijodiy imkoniyatlar ochadi. Tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarga o'z ijodlarini taqdim etish va baholash jarayonida o'zaro fikr almashish imkonini beradi. O'quvchilar, o'z asarlarini taqdim etar ekan, ularning yaratilishida foydalanilgan tarixiy kontekst va ilhom manbalarini muhokama qilishlari mumkin. Bu jarayon, o'quvchilarning muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi va ularni bir-birining ijodiy ishlariga nisbatan ochiq fikr bildirishga o'rgatadi.

Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarga turli madaniyatlar va san'at uslublari bilan tanishish imkonini beradi. O'quvchilar, boshqa xalqlarning san'atiga, an'alariga va tarixiga nisbatan qiziqish uyg'otishlari mumkin. Bu esa, ularning madaniy ko'nikmalarini kengaytiradi va global madaniyatni tushunishga yordam beradi. Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarning o'z ijodlarini yaratish jarayonida o'z shaxsiy tajribalarini va his-tuyg'ularini ifoda etishlariga imkon beradi. O'quvchilar, o'z hayotlaridagi muhim voqealar yoki tajribalarni san'at asarlariga aylantirishlari mumkin. Bu jarayon, o'quvchilarning o'z his-tuyg'ularini ifoda etish va ijodiy yondashuvlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarga san'at asarlarini tahlil qilish va baholash ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi. O'quvchilar, tarixiy kontekstda san'at asarlarini tahlil qilish orqali, ularning ma'nosini, uslubini va ijodiy g'oyalarini chuqurroq anglash imkonini topadilar. Bu esa, o'z navbatida, ularning san'atga bo'lgan munosabatini va tushunishini yanada chuqurlashtiradi. Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarga ijodiy jarayonlarda tajriba orttirish imkonini beradi. O'quvchilar, tarixiy voqealar yoki san'at asarlarini o'rganish jarayonida o'z ijodiy uslublarini sinab ko'rishlari mumkin. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarga o'z ijodlarini yaratishda yangi g'oyalar va ilhom manbalarini topishga yordam beradi. O'quvchilar, tarixiy voqealar, madaniyat va san'at asarlarini o'rganish orqali, o'z ijodiy ishlarida yangi uslublar va g'oyalarni qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Tasviriy san'at va tarix darslarini birlashtirish, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. Ushbu integratsiya o'quvchilarning fikrlash, ijodkorlik va madaniy tushuncha ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Tasviriy san'at va tarix o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, o'quvchilarga nafaqat san'at asarlarini yaratish, balki ularning tarixiy kontekstini tushunish imkonini beradi.

Integratsiya jarayonida o'quvchilar tarixiy voqealar va davrlarni o'rganish orqali san'at asarlarini yanada chuqurroq anglaydilar. Masalan, Renaissans davrida yaratilgan asarlarni o'rganish, o'quvchilarga o'sha davrning madaniyati, falsafasi va ijtimoiy hayoti haqida ma'lumot beradi. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga yordam beradi, chunki ular tarixiy kontekstda o'z asarlarini yaratishda ilhom olish imkoniyatiga ega bo'ladilar. San'at va tarixni integratsiyalash, shuningdek, o'quvchilarda madaniy merosga nisbatan hurmatni shakllantirishga yordam beradi. O'quvchilar, o'z xalqining tarixiy va madaniy an'analarini o'rganish orqali o'z tarixiga bo'lgan qiziqishlarini oshiradilar. Bu, o'z navbatida, ularning san'atga bo'lgan munosabatini chuqurlashtiradi va o'z xalqi madaniyatiga nisbatan g'urur hissini uyg'otadi. Integratsiya jarayonida o'quvchilar o'zaro fikr almashish va muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. O'quvchilar, san'at asarlarini taqdim etishda ularning yaratilishidagi tarixiy kontekstni muhokama qilish orqali o'zaro fikr bildirishga o'rganadilar. Bu jarayon, o'quvchilarning o'zaro hamkorlik qilish ko'nikmalarini kuchaytiradi va ijodiy ishlarni baholashda yanada ochiq fikrli bo'lishlariga yordam beradi. Tasviriy san'at va tarix darslarini birlashtirish, o'quvchilarga san'at asarlarini tahlil qilish va baholash imkonini ham beradi. O'quvchilar, tarixiy kontekstda san'at asarlarini o'rganish orqali ularning ma'nosini va ijodiy g'oyalarini chuqurroq anglaydilar. Bu jarayon, o'quvchilarning san'atga nisbatan qiziqishini oshiradi va ularning ijodiy salohiyatini rivojlantiradi. Shuningdek, bu integratsiya o'quvchilarga turli madaniyatlar va san'at uslublari bilan tanishish imkonini beradi. O'quvchilar, boshqa xalqlarning san'atiga va tarixiga nisbatan qiziqish uyg'otishlari mumkin. Bu esa, ularning madaniy ko'nikmalarini kengaytiradi va global madaniyatni tushunishga yordam beradi. Tasviriy san'at va tarix darslarini integratsiyalash, o'quvchilarga o'z ijodlarini yaratish jarayonida shaxsiy tajribalarini ifoda etish imkonini beradi. O'quvchilar, o'z hayotlaridagi muhim voqealar yoki his-tuyg'ularini san'at asarlariga aylantirish orqali o'zlarini ifoda etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini yanada rivojlantiradi.

Xulosa: Natijada, tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Tarixiy kontekstni o'rganish, o'quvchilarga san'at asarlarini yaratishda yangi g'oyalar, uslublar va ilhom manbalarini topishga yordam beradi. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, madaniy merosga nisbatan hurmatni shakllantiradi va ularning san'atga bo'lgan munosabatini chuqurlashtiradi. Tasviriy san'at darslarida tarix va san'atni integratsiyalash, o'quvchilarning ijodiy yondashuvlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, ularni o'z g'oyalarini ifoda etishda erkinlik beradi. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning ijodiy salohiyatini yanada kengaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahmonov, A. (2020). "Ta'limda integratsiyalashgan yondashuvlar". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
2. Mirzaeva, D. (2021). "Tasviriy san'at va tarix: O'quv jarayonida integratsiya". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Karimova, N. (2019). "Ijodiy fikrlash va san'at ta'limi". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Tursunov, Sh. (2022). "San'at va tarix: Integratsiya jarayonlari". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
5. Qodirova, Z. (2023). "Ta'limda san'at va tarix o'rtasidagi bog'liqlik". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
6. Sirojiddinov, M. (2020). "O'quv jarayonida ijodiy yondashuv". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
7. Xolmirzaeva, L. (2021). "Tasviriy san'at va tarix: O'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.